

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pravicoljubnost in ponos nemških ustavovercev

sta se zopet posebno sijajno pokazala letos na Češkem v deželnem zboru. Tam so Slovanci, po krivičnem in umetnem volilnem redu v manjšino potisnjeni, letos v zbor prišli, in tako krotko, tako dokazovalno, in tako mirno povedali svoje pritožbe, da so jim morali celó najbolj zagrizeni nemški organi priznati spravoljubivost in moževsko mirnost. Terjali so v adresi do cesarja samo pravičnosti, drugega nič. Zlasti je pa dr. Rieger v svojem govoru za adresu zastopal to češko stališče. On je Nemcem dokazal, da hoté vladati le, ker mislijo, da so močnejši. Nič mu niso odgovorili, ko jim je dalje tako le klasično razkladal njih krivdo:

„Poslanec Čelakovski je vam (Nemcem na Češkem) dokazal s številkami, da dobivate v razmeri s češko narodnostjo za deset milijonov goldinarjev več podpore za svoje šole. Ali se vam Nemcem vest ne vzbuja, ko to slišite? Ali vam ta številka ne govori o krivicah, ki jo nam delate? Če je res nemški element pri nas v industriji odličen, če je bogatejši, inteligentnejši nego naš (slovanski), kako je to, da ravno temu nemškemu elementu iz dež. fonda večje svote za podporo šol dohajajo, nego češkemu? Znan pregovor pravi, da je sramota o beraču vrečo iz rok izpuliti; in ali se tukaj ne godi nekaj enacega? Vi ste ponosni na to, da pripadate k velikemu nemškemu narodu, da govorite svetovni jezik, vi se hvalite z neizmernim literarnim bogatstvom in z vsemi mogočimi izobraževalnimi sredstvi. Mi pa nasproti priznajemo, da je naše število skromno, da smo ubogi, s težavo potrebna sredstva za omikanje skupaj spravljamo, po katerem tako hrepenimo; a na konci pridete vi, ki ste bogati, da nam

naš delež jemljete! Kako se to sklada z nemškim narodnim ponosom, da se za naše denarje oblačite in hranite?“

In na vse to Nemci na Češkem niso znali kaj odgovoriti, ampak sklenili so, da pojdejo preko adrese čeških poslancev na dnevni red. Kje v celej zgodovini se je moglo kate remu slovanskemu narodu kaj podobnega očitati? Ali je res, da živimo v 19 stoletji, v dobi človečnosti? ali je res, da je pravica podlaga državam, „justitia regnorum fundamentum?“

Ta pasus smo iz dolzega govora Riegro vega zato posneli, ker glasno govori sam po sebi, in k razmišljanju vzbuja. Toda svojih pre mišljevanj je nam dan denes nemogoče tiskati. Naj govori in agitira stvar sama.

Ogerska in njene finance.

Čudno se dozdevajo stvari tudi najbolj prebrisanemu politikarju, kadar si hoče uzroke najnovejše avstro-ogerske ministerske krize raztolmačiti. Ministri gredo rakom žvižgat, dovolivši Andrassyju 60 milijonov za pomoč okupacije Bosne in Hercegovine. Vojne moči, katere so se početkom tija poslale, bile so preslabe, moralo se je tedaj v novič mobilizirati; logično morali so tudi stroški večji postati. In sedaj, — takoj si ogerski ministri kožo pokrivajo; za avstrijske se ne vé, — ali vendar nečejo več sodelovati, zakaj ne? — Oficijozni in vladi prijazni listi pravijo, da za to, ker vladi nečeti državnemu zboru za Andrassyjevo politiko odgovorni biti, in ker posebno Ogerska ne more svote, katera na njo spada skupaj spraviti.

Kar se tiče odgovornosti obojnih ministerstev, je vse prazna slama. — Ne Auersperg na Dunaji, še menj pa Tisza v Budapešti nij

odgovoren za politiko ministra vnanjih zadev, kar tudi od njiju nihče pameten nij zahteval. Kar se tiče onih 60 milijonov, nema ne avstrijsko ne ogersko ministerstvo kaj pri tem opraviti, ampak so delegacije, katere se imajo o tej svoti posvetovati in o njej sklepati. Ministri in državni zbori obeh državnih polovic imajo le pitanje pretresovati: kako spraviti omenjeno svoto skupaj, katero so delegacije dovolile. Nikdar pak ne sme niti avstrijsko, niti ogersko ministerstvo svote, privoljeno od delegacij, ovreči in zanikati.

Da je pa ogersko ministerstvo, — pustimo na strani cislejtansko — za demisijo prosilo in jo tudi prejelo, je razumljivo. Uže večkrat je avstrijsko, a tudi vnanje časnikarstvo ob- občudovalo: Kako je mogoče, da se ogerske državne finance v tako slabem stanju nahajajo, da še celo ministru Szellu nij mogoče, par za okupacijo Bosne in Hercegovine potrebnih milijonov, katere vojno ministerstvo zahteva, skupaj spraviti? Demisija Szellova toraj vsakdanjega bralca političnih časopisov nij iznenadila; kajti, kar denes Ogerskej preti, in kar se bode v teku malih let zgodilo, je ogerski državni bankerot. Z mirno vestjo smemo reči: Finančni minister Szell specijalno nij oddal portfela zaradi stroškov okupacije, ampak zbog obupa vrednih, desparatnih financ Ogerske sploh. Ne politika Andras yjeva, ampak splošna politika Ogerske, odkar je poslednja samostojna, je uzrok, da mora Magjarska za sedaj finančni, a v kratkem tudi politični konkurs napovedavati. Magjari niso v najstih letih (od leta 1867) napravili nič menj nego 613 milijonov dolga, od katerih plačujejo okolo 40 milijonov obrestij na leto. Da se pa ta svota skupaj spravi, treba tudi boljše in kulturno bolj razvite državne uprave, nego je magjarska. Ogerska bi bila

Listek.

O maščevalnosti v srbskih narodnih pesnih.

Srbske narodne pesni so najčistejši izraz mišljenja in čutenja, kakoršna ima prosti Srbin. V njih vidimo natanko opisane vse dobre in slabe narodove lastnosti. Mej slabimi lastnostimi se nam pa prikazuje zlasti želja po maščevanju. Kakor je pri Srbih prijateljska in pobratimska zveza nerazrušljiva, tako je tudi sovražnost neugasljiva. Srb stori vse za svojega pobratima, in je še vesel, če more svoje življenje zanj zastaviti. Gorje pa temu, kdor se pregreši zoper pobratinstvo, ali katero drugo zvezo. Izreče se nad njim najstrašnejša kletev. V nekej pesni se čita naslednja kletev: „Kdor je Srbin prave srbske krvi, pa ne gre (s pobratimi) v boj na Ko-

sovo polje, naj bo nesrečen za večne čase. Njemu naj se ne rodi ne hči ne sin, in njegova roka naj prinaša le nesrečo. Naj mu ne rodi ne vino in ne zrno. Naj gnije živ on sam in njegov rod, dokler bedno ne pogine.“ Živo so pa prepričani, da se ta kletev tudi gotovo spolni.

Posebno velike učinke pa pripisujejo kletvi, katero izreče žena, ali mati, ali nedolžna deklica. Nekje vpraša mati svojega pokopanega sina, če ga kaj zemlja teži, a sin jej odgovori:

Nije meni, majko, zemlja teška,
Več su teške kletve devojačke, (ker)
Kađ zakonu (zakolnejo), sva se zemlja tresu.

V nekej pesni preklinja mati svojo hčer v trenutku, ko se ta odpravlja od doma s svojim ljubimcem, kateri pa nij materi po godu. Reče jej v slovo to-le: „Bog daj, da bi ti dalje ne živela, in da bi se nikdar domov ne povrnila, marveč ostala na črnej gori.“

Tako se je tudi zgodilo. Bila je ta hči še le na pol pota do ženinovega stanovanja, in uže se je zgrudila mrtva na tla. Ženin jo pride na grob vprašat, če jo zemlja kaj zelo teži. Ona pa odgovori:

Črna zemlja nije tako teška,
Več je teška majčina mi kletva

Groznejši, nego kletev je pa krvna osveta, katera je Srbu tako priraščena, da narodne pesni čisto hladnokrvno o njej govore. Smel bi reči, da jo smatra Črnogorec za versko dolžnost. Ta osveta gre od roda do roda, dokler se jej ne zadosti, n. pr., če se oče ne more zmaščevati nad svojim neprijateljem, se mora pa sin, ali še celo vnuk. Mnogokrat se čita v srbskih pesnih, kako spodbuja mati svojega sina, da bi se zmaščeval nad protivniki svoje zasramovane rodovine, kažoč mu srajco, pobarvano s krvjo umorjenega. Biblični izrek „glava za glavo“ se rabi pri vseh na-

rada postopala kot velevlast; sedaj je treba stroške plačati in — prazen žep!

Ker torej ogerski finančni minister in z njim celi Tiszov kabinet nij imel boljšega uzroka, da izstopi od političnega odra, našel ga je v okupaciji, kajti izgovor je dober, če ga pes na repu prinese. Kaka blamaža pak bi bila za Magjare, ako bi bili v miru državni bankerot napovedali, ki ga na pol napovedujejo uže.

Dalje. — Pritrditi se mora, da se še dan denes nahajajo ljudje, kateri v okupaciji iščejo uzrok slabih razmer na Ogorskem. Kako to? — Zato, ker veliko večjih časopisov piše v smislu ogerske vlade, in če bi vsi ti listi pisali uže pred letom dnij neodvisno o stanju magjarskih financ, prihranila bi si bila Avstrija drugo avstro-ogersko nagodbo. Le kdor je hotel na vsak način biti takrat slep, nij videl slabe državne ogerske blagajnice, in tacihi slepcev je bilo dosti, tudi samo iz tega uzroka, da so si ti strankarski, ustavovorni voditelji hegemonijo v Avstriji s tem ohranili, da za dualizem glasujejo.

A naravne razmere bile so drugačne, in močnejše, nego umetno izdelano poslopje korpucije. Vse laži nijso pomagale nič. Teoretično so Ogri svoj deficit vedno na najmanjše številke reducirali — pa zastoj. Vsak mesec so bile državne ogerske blagajnice napolnene le z — zrakom, in Szell moral je na Dunaj, da si izposodi. In tako je šlo leto za letom, akopram so dunajski in peštanski listi zagotavljali, da so ogerske državne finance v največjem redu. Lagali pak so ti sebi in drugim, in sedaj si hočejo svoje umazane roke umiti, govoreči: okupacija je uzrok.

Prokleta bi bilo res tužno, ako bi velenila kakor je Avstrija s 36 milijoni državljanov, ki plačujejo 600 milijonov direktnih in indirektnih davkov, ne mogla kakih 120 milijonov za vojne namere plačati. Se vé, ako so razmere take, kakor so na Ogorskem, bilo bi to malo težko. Kdo pa je zahteval od gospodov Magjarov v mirnem času vsako leto napraviti 10 milijonov dolgá, kaj? Nikdo. — To je, da so razmere zdaj druge, da je obnebe bolj temno; a da so take, so tudi vedeli Ogri, kateri so do njih pripomogli. Kdo ima torej v svetej Magjariji druge obdolževati? Nihče. — Magjarsko ljudstvo bi pač imelo drugo pravico, in ta je, da se vsi magjarski ministri od leta 1868 na zatožno klop denejo; kajti, da se jedna država, kot je Ogerska, spravi do finančijalnega konkurza, to je dogodjaj, ki je celo v Turčiji nemogoče.

rodih v njih detinskem veku v polnem pomenu, a v srbskih narodnih pesnih se rabi še v zelo razširjenem. Tu se ne terja samo kri za kri, ampak uniči se s krvno osveto vsako prijateljstvo, pobratimstvo ali posestrimstvo mej tistima rodovinama.

Marsikomu se morebiti čudno zdi, zakaj imajo ravno Srbi to nenavadno grozovito osveto. Razjasni nam pa to vprašanje, če pogledamo natančneje položaj in trdni značaj srbskega naroda. Stoletja uže stoka pod turškim igom, in ne sovraži nobednega bolj, nego Turka ali poturico, pa tudi ne ljubi ničesar bolj, nego svojo vero, narodnost in rodovino. Zatorej ne more Srba nič bolj užaliti, nego če ima v svojej rodovini kakšnega izdajalca, ali turškega podkupljenca. Da bi pa odvrnil po mogočnosti tako domače izdajalstvo, rabi krvno osveto.

Ogerski državniki so pokazali, da so nezmožni državo ohraniti, še menj pak jo regenerirati, ter kultivirati. Od prvega političnega akta do dozdanjega momenta moramo reči, da so bili brez kakovsnega resnega političnega nakana. Posamezni voditelji strank so ljudstvo bedarili, ter za nos vodili, in to je vpilo v svojej nevednosti: „Eljen!“

Ogerska nij denes nič družega kot akcijska družba brez denarja, katera si je vedela kredit pridobiti; a zdaj se vidi, da nema po mena. Sic transit gloria Hungariae! J—t.

Deželni zbor kranjski.

(XII. seja, 14. oktobra.)

Počne se specialna debata o šolskej postavi.

Poslanec župan Laschan izjavlja, da ponavlja svoje pomisleke zoper postavu, kar se tiče ljubljanskega mesta, katere je izjavil uže v generalnej in specialnej debati.

Poslanec Svetec: V imenu narodne slovenske stranke deželnega zbora imam sledeče izjaviti: Mi smo v teku generalne debate naglašali, kako važna je ta postava, in kako škodljiva je po zdanjem postavnem načrtu deželnej avtonomiji, kajti z njo se bode res zadnji sled šolske avtonomije uničil. Dalje smo povedali, kako pomanjkljiv je slovenski tekst postave, kateri se na nekaterih krajih kar nič ne vjema z nemškim, tako, da ga nij mogoče kar na mah popraviti. Naglašali smo tudi, da je ta postava prišla le iz samovolje jedne stranke v zbor, in da se nijso vprašali ravno tisti faktorji, katerih se premembe dotikajo, namreč deželni odbor, deželni šolski svet, krajni šolski sveti in ljubljansko mesto. Namen cele postave je zgolj strankarsk, in peticija, na katero se nasprotna stranka sklicuje, je umetno narejena in prisiljena. Narodni slovenski poslanci vedo, da nij nasprotnoj jim stranki niti najmanjše volje, ozirati se na naše predloge, da bi se ohranila od narodne stranke s tolikim trudom privojskovana deželna avtonomija glede šolstva. Slovenski poslanci pa se ne morejo in nečejo udeleževati tam, kjer se spodkopava deželna avtonomija, tedaj se ne bodo udeleževali specialne debate o tej postavi. Narodna stranka neče imeti rok tam, kjer se uničujejo zadnje narodove pravice, zato si o tem, kar boste napravili vi, umije roke. Odgovornost pa za vse, kar boste prouzročili po tej postavi, gospoda, je vaša.

Po tej izjavi Svetčevej zapuste vsi narodni slovenski poslanci zbornico, tako, da je desna stran dvorane popolnem prazna.

Neka pesen nam pripoveduje, kako je brat svojo lastno sestro in svojo ljubimko razčvetril z divjimi konji. Najgrozovitejše v vseh narodnih pesnih so pa muke, katere je prizadeval Novakovič svoje nezvestej ljubici. Namazal jo je namreč z voskom in oljem, posul z žveplom in smodnikom, povil v pavolo, zakopal jo do pasa v zemljo, in zapalil njene lase. Mej tem, ko je njegova ljubica gorela kakor sveča, je pa on pil hladno vince.

Ker se je pa zdaj večina Srbov rešila zverinskega turškega jarma, zato smemo upati, da se bode tudi srbski narod polagoma iznebil te grozovitne, če tudi dostikrat prepotrebne maščevalnosti. Želimo pa, da bi, kolikor je moč, ohranil pobratimstvo, ki se tako zelo pogreša mej drugimi Slovani.

Prijatelj srbskih narodnih pesnij.

Vestenek kot poročevalec odgovarja, da so razlogi, navedeni v imenu narodne stranke po g. Svetcu, „ničevi“. Časa je bilo, pravi, dovolj postavu preštudirati, in da so jo ravno narodni poslanci natanko in dobro pregledali, kažejo njih govori v generalnej debati. Obljubili so udje šolskega odseka, da bodo v specialnej debati popravili tu in tam res pomanjkljiv slovenski tekst, zaradi tega bi jako obžaloval, ako bi se narodna stranka ne udeležila specialne debate.

Potem se počne specialna debata.

Udeleži se je jedino le deželni predsednik vitez Kalina. Kar ta nasvetuje, precej pokorno pobere neodvisni in liberalni dr. Schrey in naznani, da mnenje g. deželnega predsednika popolnem odobruje, in da to stavi kot nasvet.

Šolski odsek se potem zbere k seji in odobri vse nasvete, katere je po želji deželnega predsednika stavil dr. Schrey, samo jednega ne, namreč, da bi učitelji volili v mestni šolski svet samo jednega zastopnika, drugi pa naj bil zmirom vodja učiteljske pripravnice.

Tako se je sprejel v drugem branji čisto po vladnem okusu pristrizen načrt Vesteneckove šolske postave. Tretje branje pa so si nemškutarski gospodje, zavoljo pomanjkljivosti slovenskega teksta, kakor je Vesteneck rekel, prihranili za prihodnjo sejo.

Poslanec dr. vitez Savinschegg poroča v imenu finančnega odseka o računskem sklepu zaklada slapske vinogradne in sadjerejske šole za l. 1877, kateri se brez debate odobri, isto tako računski sklep deželno kulturnega zaklada za l. 1877.

Grof Thurn nasvetuje v imenu občiskega odseka:

1. Občini Trata dovoli se v pripomoč k stroškom za zidanje šole pobiranje 33% priklade od vseh neposrednih davkov v letih 1879 in 1880 in sicer po vseh vaseh davčne občine Gorenjaves, potem v vaseh davčne občine Dolenja-Dobrava, razen vasi Bačna, in v vaseh davčne občine Hotavlje, razen vasi Suša, Čabrače in Volaka.

2. Deželnemu odboru se naroča, da preskrbi za predlog Najvišjo sankcijo.

Na dalje:

1. Občini Rateče dovoli se za občinske in šolske potrebščine pobiranje 100% priklade od vseh neposrednih davkov v letu 1879.

2. Deželni odbor naj preskrbi za predlog Najvišjo sankcijo.

Poslanec grof Barbo toži, da se pri zidanju šolskih poslopij tako lahkomišelnost ravna. Zidajo se šolske palače, v nje pa hodijo raztrgani in sestradani otroci. Ako se bode od strani vlade to ravnanje nadaljevalo bode vsa kranjska dežela prišla na beraško palico.

Dežman in deželni predsednik vitez Kalina ugovarjata, da nij šola tako luksurijsko zidana, kakor grof Barbo pravi, nego samo lično.

Potem se odobrita oba predloga.

V imenu občiskega odseka nasvetujejo nadalje:

Poslanec Pfeifer:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni odbor se pooblastuje, pobiranje priklade po 50% na vse prave (neposredne) davke in tretjinsko priklado v občinah k fari Stari trg poleg Črnomlja spadajočih, namreč: Stari trg, Radence, Dol in Dolenja Podgora za stroške popravljanja farovških poslopij v Starem trgu za leto 1878. dovoliti brž, ko se bo dokazalo, da so srenjski zastopi teh občin pobiranje te priklade po postavi veljavno skle-

nili in razglasili, in da proti temu ni bilo nobenih pritožb.

Okrajnemu cestnemu odboru črnomaljskemu se za ves njegov okraj pobiranje priklade po 20% na vse prave (direktne) davke in tretjinsko priklado za leto 1879. dovoli s tem pridržkom, če po izvršenem oklicu tega sklepa o prikladi ne bo došla o pravem času deželni odboru nobena za opravičeno spoznana pritožba; torej se deželni odbor pooblašuje, pod tem pogojem dati dovoljenje za priklado.

Dr. Deu:

1. Namesto dosedanje takse za mrtvaški ogled po 30 kr. se upelje z dnevom 1. januarja 1. 1879. počenši mestnej blagajnici na korist taksa za mrtvecev popis s 50 kr. in taksa za mrtvaški ogled s 50 kr., skupaj 1 gld., pri vseh mrtvecih po Ljubljani, izvzemši ubožcev.

2. Deželni odboru se naroča, da dohode temu potrebno Najvišje potrdilo.

Vitez Vesteneck:

Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželni odboru se daje oblast, da dovoli občini šmartenskej pri Litiji pobirati 42% priklado k vsem neposrednim davkom v davčnej občini liberškej za l. 1879., da poravna troške za razširjenje pokopališča, in za zidanje mrtvašnice pri cerkvi liberškej, kadar bode občinsko predstojništvo dokazalo, da je izpolnilo vse dotične postavne formalnosti.

Vse štiri predloge zbornica brez ugovora odobri, in se potem ta seja sklene.

Iz Bosne in Hercegovine.

Oficijalen telegram generala Rheinländerja poroča 22. t. m., da je tvrđjava Kladaš brez boja padla našim v roko 20. t. m., kateri so tam našli 1 zastavo, 3 železne kanone, in mnogo municije.

Tvrđjava Bužim je obkoljena in se bode tudi udala.

Bosenske begunce so začele naše oblasti v njih osvobojeno domovino nazaj spravljati.

Iz Broda se telegrafira 21. oktobra v „N. fr. Pr.“: Včeraj so začeli oni vojni oddelki nazaj marširati, ki so demobilizirani. 33. divizija je uže na potu v Osjek. 6. divizija je denes iz Sarajeva pomikati se začela.

Železnica Dalja-Vukovar-Brod bode 20. novembra dodelana in prometu izročena. Črta Vukovar-Vinkovce in Vinkovce-Vrbovlje ter Vrbovlje-Brod bode do 30. novembra izdelana.

Iz Mostara se telegrafira 20. oktobra: Denes je bila vsled srečno dovršene okupacije Hercegovine v obeh stolnih cerkvah slovesna služba božja, pri kateri so bili oficirji in velika množica ljudi. Oba škofa sta maševala in molila za cesarja Franca Josipa.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 23. oktobra.

V **državnem zboru**, ki se je 22. t. m. sešel na Dunaji, zahvalil se je predsednik Rechbauer v svojem ogovoru slavodobitnej vojski v imenu zbornice za istinito starodobno hrabrost, junaštvo in požrtvovalnost. Zbornica zakliče trikratni slavoklic.

Mej vlogami do zbornice je finančna postava za leto 1879, in postava za izdajo 25 milijonov zlate rente za iredne potrebe. Dopis ministra kneza Auersperga naznanja, da je cesar sprejel ostavko ministerstva.

Poslanec dr. Kopp s tovariši nasvetuje a dreso do cesarja, v kateri naj bi se povedalo, da je ljudstvo vznemirjeno zaradi vnanje akcije, in bi se cesarja prosilo, naj

vlada naravnost pove, kake cilje ima vnanja politika, in naj prej, predno stori kak daljši korak, berlinski dogovor pred zbornico v razpravo prinese.

Kakor „Pol. Corr.“ javlja, ima avstrijski proračun za leto 1879 za 12 milijonov menj stroškov in za 4 milijone menj dohodkov v primeri z lanskim letom. Če se od stroškov odtegne poravnalni znesek 18.9 milijonov in od dohodkov znesek, ki se bode z izdajanjem rentnih titrov dobil, 18.7 milijonov, in se ta procedura tudi pri lanskem budgetu glede poravnanja dolgov stori, dobi se za leto 1879 večja potrebščina 4.2 milijonov vsled tega, ker je treba 4.25 milijonov za državni dolg, v katerih so uže zajete obresti 60 milijonnega kredita, in ker je 2 milijona treba za davkove restitucije. Nasproti pa se 2.25 milij. prihrani. Dohodki so po gornjem načinu za 12 milijonov večji, nego lani; zatorej bode deficit za l. 1879 znašal 15.3 milijonov, v katerih je 3 milijone za monumentalne stavbe in železnice. Nasproti deficitu l. 1878 je torej bilanca za 8 milijonov boljša.

Priznati se mora le jedno, da namreč nikakor nij preveč jasno to obrazloženje vladnega organa.

Vnanje države.

Ruski profesor Majkov v „St. Pet. Vedomosti“ dokazuje, da je okupacija Bosne protislovansk čin, da je to dejanje katolicizma obrneno proti Rusiji in Srbiji, da daje „jezuitizmu, germanizmu in magjarizmu“ novo podlogo vojevanja zoper Slovanstvo itd. — Da bi Nemci in Magjari tako radi, to verjemo; ali dozdej se še stvari ne vidijo, da bi bile tako, kakor Majkov sodi.

Na otoku **Kreti** se je vrnil mir. Turčija je vse dovolila, kar je kretska narodna skupščina terjala, namreč krščansko vlado. Kaj takega porta še nij nikoli storila. Sultan ima pogodbo še podpisati.

V **Parizu** je bilo 21. oktobra deljenje nagrad za svetovno razstavo. Maršal MacMahon je v spremstvu princev Waleskega, Danskega, Švedskega in drugih knezov zahvalil se za podporo družih vlad, in za sijaj, ki ga Pariz ima od navzočnosti knezov in zastopnikov njihovih, zahvalil se je za zaupanje, ki so ga vlade pri razstavi do Francoskega pokazale. On konstatira, da kljubu bolestin izkušenj, ki jih je imela Francoska, in kljubu globokeje trgovinske krizi, bila je svetovna razstava l. 1878 tako lepa kot prejšnja, če ne še večja. On hvali Boga, da je, deželo tolažeč, dal jej mirovne slave. Francoska more na tem potu pokazati, kaj premore sedem let počivanja in dela, da se strašna nesreča, ki je Francosko zadela, zopet popravi. On je končal: „Mi smo bolj previdni in bolj delavni postali. Spomin naše nesreče bo tudi mej nami duh jedinstva, brezpogojno spoštovanje naših institucij in zakonov, in vročo, nesebično ljubezen do domovine vzdržal in razvijal.“

Nemški zvezni svet, — bundesrath — je tudi potrdil postavo zoper socialiste, in pričakuje se, da se bode kmalu objavila. O nemška svoboda, kako si ti velika in slavna!

Iz **Španije** se poroča, da so tam zaprli Pi y Margalla, ki je bil po Castellaru predsednik španjske republike. Sumi se, da se je snovala zopet kaka republikanska zarota; zarot torej v Španiji še nij konec.

Amerikansko-irski fenijanci se posvetujejo, kako bi naredili veliko četo irskih prostovoljcev, kateri bi šli Afganistancem na pomoč proti skupnemu vragu Angležu. V ta namen se zbira uže denar.

Domače stvari.

— (V seji mestnega zbora ljubljanskega) 22. t. m. je stavil župan gosp. Laschan sledeči predlog: Naznanjam slavnemu mestnemu zboru, da bode mož, ki je storil jako mnogo za kranjsko kmetijsko družbo, ki je mnogo delal na literarnem in praktičnem polju, mož, kateri je deloval mnogo in mnogo

v zdravstvenih ozirih, in pri tem delovanji osivel, mož, kateri je bil voljen neprenehoma v deželni zbor in deželni odbor, in katerega je imenovalo še le pred kratkim Nj. Veličanstvo presvitli cesar za namestnika deželnega glavarja kranjske dežele, mož, kateri je jako razumen javni zastopnik naše ožje domovine, kateri je bil mnogo let član tega mestnega zbora ljubljanskega, in je častni meščan ljubljanskega mesta, g. dr. Janez Bleiweis, 19. novembra t. l. praznoval svoj 70letni rojstveni dan. Po tradicijah, katere ima zmirom mestni zbor, mislim, da bi bilo umestno, da možu, kateri ima za mesto in deželo toliko zaslug, vsled tega slavni mestni zbor korporativno čestita, in mu izrazi najsrčnejša čutila slavnega mestnega odbora. — Jaz mislim, da bodem s tem predlogom ustregel nameram slavnega mestnega zbora, in vas, čestita gospoda, z mislijo, da ste z mojim predlogom zadovoljni, vabim, da v znamenje tega vstanete s sedežev. (Vsi odborniki, 22 navzočnih, vstanejo in kličejo „bravo“ in „dobro“.) — Župan g. Laschan nadaljuje: Jednoglasno je slavni mestni zbor moj predlog odobril. Gospodom mestnim odbornikom bodem pismeno naznanil, kedaj bodemo korporativno h g. dr. Bleiweisu šli.

G. vitez Schöppl stavi nujni predlog, da se dá za ranjence in bolnike c. k. armade 200 gold., in sicer za tiste, kateri so v bolnišnicah ljubljanskih. Mestni odbornik Horak misli, da je ta svota premahena za glavno mesto ljubljansko, in nasvetuje, naj se dovoli 400 gold. G. Horak pravi, da občine na deželi nemale sredstev podpirati ranjene in bolne, in da bi bil to nalog glavnega mesta dežele. Dr. pl. Schrey misli, da nij denarnica mestna v takem stanu, da bi dovolila 400 gld. za ta namen, nego, da bi zadostovalo 300 gold. Tudi poročevalec finančnega odseka je tega mnenja, in se 300 gold. za navedeni namen odobri. Razen tega se odobri, da bode mesto skrbelo za družine v vojaško službo poklicanih vojakov samo, in da ne gleda na podporo deželnega odbora, zbrano iz novcev cele dežele. — Nadalje se odobri tudi več poročil finančnega odseka, kateri so le manjše lokalne važnosti. Poročilo šolskega odseka navede, da je hodilo v Ljubljani leta 1876/77 1314 dečkov in 1206 deklet v šolo. Leta 1877/78 pa 1568 dečkov in 1362 deklet. Tedaj leta 1877/78 254 dečkov in 156 deklet več kot leta 1876/77. V tajnej seji se je dovolilo mnogo predplač, akoravno so ugovarjali narodni odborniki, posebno dr. Ahačič in Regali.

— (Tabor v Dolini.) Izkaznice za znizano vožnjo po železnici na tabor v Dolini, ki bo nedeljo 27. t. m. mej Gorico in Ljubljano Reko in Puljem in Trstu, se dobijo v čitalnicah. Ako bi jih kaj trebalo v katerem kraji, prošene so čitalnice in gospodje, kateri jih imajo, da jih oddado, ako vidijo, da ne gre nobeden ali le malo ljudstvo iz tistega kraja na tabor, in naj jih pošljejo drugim čitalnicam, ali pa naj se obrnejo v Trst na odbor „Edinosti.“ Ako bode pa v nedeljo 27. t. m. grdo vreme, preloži se tabor na 3. november. Pričakujemo obilo gostov iz vsega Slovenskega.

— („Sokol“) vsem članom strelnega društva prijavlja, da se prične streljanje na novo prirejenem strelišči v prostornem restavracijskem steklenem salonu ljubljanske čitalnice 4. novembra zvečer ob 7. uri, ter pristavlja, da se bode streljalo z dvema novima puškama na polec. Odbor.

— (Valvazorja), za katerega lep tisk je novomeški tiskar Krajec na pariški razstavi pohvaljen bil, izišel je 43. zvezčič.

— (Katoliška družba) napravi v nedeljo zvečer ob 1/2 6. uri tombolo v svojem novem stanovanju na starem trgu v dr. Ahačičevej hiši v I. nadstropju.

— (Bivši čitalnični gostilničar) ljubljanski, Ivan Tanko, je te dni v Zagrebu v bolnici usmiljenih bratov umrl.

— (Iz Trsta) se piše v vladne Sarajevske „Bosansko Hercegovske Novine“: Ako prem niemačke i madžarske novine vazda pišu protiv zasedanja Bosne i Hercegovine, u kojoj će izvršiti kulturnu misiju Austrija usljed povierenstva berlinskoga kongresa, pozdravljamo ipak mi slovenski stražari jadranskih obalah radostno. Baš naš grad Trst, koji će imat tiesnu svezu u trgovini i prometu s Bosnom i Hercegovinom, želio je toplo, da se za posednu do sada opustošene pokrajine. Slovenski narod, što se nalazi ovde u velikoj većini žudi, da krv koja se proliva, očisti sve četiri stoljetno robstvo, da se razprši kruta osmanlijska vlada u ovih zemljah. Bošnjaci i Hercegovci dihajete zrak slobode pod žezlom habsburške dinastije; neka bude zlata Bosna za Austriju krajina blagostanja, trgovine i ži vahnoga prometa.

— (Nesreča na železnici.) Pri magazinu za blago na kolodvoru v Kranjskeji gori našli so 15. t. m. po noči posestnika Boštjana Arpona iz Loga mrtvega. Pravijo, da je najbrže v pijanosti z višine padel na šine, ter se ubil.

— (Povožen.) Iz Notranjskega se 19. t. m. piše „Sl.“: Na dan sv. Lukeža 18. t. m. je šel Likon iz Košane z družimi možmi iz Postonje s semnja domu. Bilo je deževno, in južni veter jim je nesel dež v obraz. Zato so razpete dežnike držali pred soboj nasproti vetru in dežju. Ko so šli okolo poludne po veliki cesti mimo Matenje vasi dalje proti velikemu železničnemu mostu čez Pivko, se hitro pripelje jim nasproti neki Kastelic, po domače Mlakar s Kala, in óje sune omenjenega Likona v prsi, da je precej padel in omedlel. Možje, ki izpod dežnikov popred voza nijso videli ne slišali, da bi se bili ognili, so pobrali Likona, ga položili na voz, in prisilili Kastelica, da je obrnil in peljal pobitega domu. Pa komaj so ga pripeljali do Selca poleg Slavine, je revež uže izdihnil. Bil je Likon okoli 56 let star in priden, ter dober gospodar. Sodnijska preiskava bo spoznala, koliko je nesreče zadolžil malomarni voznik.

„Sokol“

ima

izredni občni zbor

v četrtek 24. oktobra zvečer ob 8. uri v društveni telovadnici.

Dnevni red:

1. Svečanost v slavljenje 70. rojstvenega dne g. dr. Janeza Bleweisa.
2. Zavez „Sokola“ s hrvatskimi telovadnimi društvi.
3. Posamezni nasveti.
4. Volitev podpredsednika in jednega odbornika.

Odbor.

Tuji.

22. oktobra:

Pri Stonu: Vičič iz Trsta. — Kalan iz Radovljice. — Fischel iz Dunaja. — Rupar iz Novega mesta. — Lenček iz Starega trga.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Pri Malicu: pl. Luschan iz Dunaja. — Schenk iz Celovca. — Feigl, Clerk iz Dunaja. — Hočevnar iz Krškega. — Carabelli iz Trsta.

Tržne cene

v Ljubljani 23. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 83 kr.; — reš 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 06 kr.; — oves 2 gld. 60 kr.; — ajda 4 gld. 40 kr.; — pros 4 gld. 70 kr.; — kornuza 5 gld. 40 kr.; krompir 100 kilog. amov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 8 gl. — kr.; masla kilogram — gl. 90 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh irišen — gl. 62 kr.; — špeh povojen — gl. 74 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedine kilogram 54 kr.; — teletine 58 kr.; — svinjsko meso 62 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 78 kr.; — slame 1 gld. 42 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 23. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gld. 60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	62	15
Zlata renta	71	30
1860 drž. posojilo	111	50
Akcije narodne banke	789	—
Kreditne akcije	223	25
London	117	75
Napol	9	42
C. kr. cekini	5	64
Srebro	100	—
Državne marke	58	15

Karel S. Till

trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2, zaloga vseh potrebstij za urade in kupčijstvo; zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega papirja. Vse potrebstij za merjevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi monogrami na pisemski papir, visitne karte in pisemske zavitke. (158—98)

Štev. 6553.

(355—3)

Razglas

za pet deželnih ustanov, in za več plačujočih učencev na deželnej vino- in sadjerejskeji šoli na Slapu poleg Vipave.

Na deželnej vino- in sadjerejskeji šoli na Slapu poleg Vipave z dveletnim podukom, izpraznjenih je za prihodnje šolsko leto, ki se prične dne 1. novembra, pet deželnih ustanov v letnem znesku po 120 gold.

Pravico do teh ustanov imajo ubogi sinovi kranjskih kmetovalcev, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja, in ki so z dobrim vspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Ustanove se ne izplačujejo na roko, ampak dotični dobivajo za to hrano, stanovanje in poduk v šoli.

Dalje je izpraznjenih več mest za plačujoče učence, kateri plačujejo po 120 gold. na leto za hrano in stanovanje, in po 20 gold. šolnine na leto.

Sprejmó se tudi redni zvananji učenci, ki plačujejo po 20 gold. šolnine na leto, in sicer na pol leta naprej.

Prošnjiki naj lastnoročno slovensko pisane prošnje do

konca oktobra 1878

če mogoče osobno izroče vodstvu deželne vino- in sadjerejske šole na Slapu.

Prošnjam je dodati rojstveni list, ter pričevala o čvrstem zdravju, lepem vedenju, ter o dovršeneji ljudskeji šoli. Prošnjiki za ustanove predložiti morajo tudi ubožne liste, prošnji za plačujoča mesta pa primeren protopis vzdržavanja (unterhaltsrevers).

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 17. oktobra 1878.

Umeteljnc

zobe in zobovja

vpostavljam po najnovejšej metodi brez odstranitve starih korenin in brez vseh muk.

Popolnem nemučne zobovne operacije izvršujem uporabljajoč prav prijetno delujoči razveselilni gaz (dušikov oksisijaneec).

A. Paichel,

(346—3)

zobovni zdravnik,

stanuje ob Hradeckega mostu 1. nadstropje.

Vdovec

s tremi otroci, 41 let star, v državnej vojaškeji službi z 800 gold. letne plače s pravico do penzije, in avanzirati na 1000 gold. na leto, — snubi dekleta, ki naj bo 30 ali menj let staro, ki ima nekaj stotakov premoženja, in katera je v stanu ljubiti druge matere otroke. Le resne ponudbe, ako mogoče s fotografijo, pošljejo naj se uredništvu tega lista pod naslovom: „Sarajevo“. (359—1)

Odpretje kupčije.

Podpisani naznanja uljudno p. n. občinstvu, da bode od denasnjege dne naprej v hiši g. dr. Suppantšitscha v Schellenburgovih ulicah št. 6 prodajal narejeno

obleko za gospode in dečke.

Isti provzema tudi vsa

krojaška dela

z obljubo, da bode zadostil vsem najnovejšim zahtevam, ter prosi za prav obilna naročila.

(360)

Jožef Lasetzky.

G. PICCOLI,

lekar v Ljubljani, na dunajskeji cesti „pri angelju“,

prilporeča:

1. Tr. Rh. Comp. sploh imenovana

Franc-ova esenca,

izvrstno pomaga zoper vse notranje bolezni v želodcu, pri telesnih zaprtijah, hemoroidih itd. Ta tinktura se vsakeji družini najgorkeje prilporeča, ker je uže veliko tisoč ljudem k zdravju prilpomogla. Steklenica s podukom o rabi vred velja 10 kr.

2. Dr. Mora-ovo zdravilo zoper mrzlico pomaga pri tej bolezni neizmotljivo, steklenica velja 80 kr.

3. Malinčni sok (Himbeerabguss) iz domačih, gorskih malin, v steklenicah, ki drže 1 kilo — po 80 kr. — Temu, ki več kupi, še coneje.

4. Anaterinina ustna voda, steklenica velja 60 kr., in zobni prah, škatljica po 40 kr.

5. Prah za pokončanje bolh, ščurkov in drugega mrčesa iz pravih dalmatinskih rož, paket po 10 kr.

6. Homeopatična apoteka, popolnem uredjena po prof. Haager-ju.

1 steklenica jagodic velja 10 kr.

1 steklenica tinkture velja 20 kr.

Vsako zdravlje se natanko po naročilu prilpravi v zahtevaneji stopni močno.

7. Dorsch — ribje olje, se rabi zoper škrofelje, škrofelnačne kostne bolezni, sušico, kašelji i. t. d., steklenica velja 60 kr., z železodjutom 1 gld.

Gospod G. Piccoli, lekarničar v Ljubljani.

Kašelji in teška sapa sta me hudo nadlegovala, zato sem po zdravnikovem nasvetu tri mesece zavžival Vaše Dorschevo ribje olje z železodjutom. — Uže po zavžitji nekoliko steklenice sem čutil veliko olajšanje, — zdaj pa se imam samo izvrstneji zdravilneji moči tega olja zahvaliti, da sem kašelji čisto odpravil, in svoje zdravlje zopet zadobil. Zato morom to zdravlje očitno najgorkeje prilporečiti.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1878.

Janez Kilar, trnovski kaplan.

Pismena naročila z naslovom: G. Piccoli, lekarna v Ljubljani, se točno izvršujejo proti poštnemu povzetju. (337—8)

Marke Wir empfehlen geschützt.

als Bestes und Preiswürdigstes

Die Regenmäntel, Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe

der k. k. pr. Fabrik

von M. J. Elsinger & Söhne

in Wien, Neubau, Zollergasse 2,

Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

(19—35)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.